

Schriftlicht

Totaal toegewijd discipelschap gevraagd

M. Heemskerk

Een ander, een van zijn leerlingen, zei: ‘Heer, sta me toe eerst terug te gaan om mijn vader te begraven.’ Maar Jezus zei tegen hem: ‘Volg mij en laat de doden hun doden begraven.’

Matteüs 8:21-22 NBV

Een moeilijke tekst

Als je even de tekst die in dit ‘Schriftlicht’ aan de orde is, op je in laat werken, krijg je wel je vragen. De leerling over wie het hier gaat, heeft zojuist te horen gekregen dat zijn vader overleden is. En dat betekent dat hij snel naar het sterfhuis toe zal moeten met het oog op de begrafenis. Begraven deed men in Israël immers meestal op de dag van overlijden. Direct vertrek is dus geboden voor deze man.

Maar ja, hij heeft ook net gehoord, dat de Here Jezus Christus zijn discipelen opdracht gaf om aan boord te gaan. Hij wil met zijn leerlingen naar de overkant, naar het land van de Gadarenen. Maar uiteraard zal Jezus er geen bezwaar tegen hebben, dat deze discipel eerst naar de begrafenis van zijn vader gaat en Hem dan na de begrafenis achterna komt. Het verlangen van deze man is immers heel redelijk en heel begrijpelijk. En de Heiland zal daar vast en zeker aan voldoen. Dat verwacht deze discipel. En dat verwachten wij ook. Maar wat we de normaalste zaak van de wereld vinden, gebeurt niet! Jezus weigert toestemming. Hij eist van de man dat deze gewoon meegaat naar de overkant van het meer, begrafenis of geen begrafenis.

Onbegrijpelijk, ben je geneigd te zeggen. Gevoelloos en keihard. Als zoiets je overkomt, dan blijf je toch zeker niet langer bij Jezus? Zoiets laat je je in deze situatie toch niet aanleunen? Een moeilijke tekst dus. Een tekst die een beeld van de Here Jezus Christus lijkt te tekenen, dat we van Hem absoluut niet zouden verwachten: kil, tiranniek, onder geen voorwaarde bereid rekening te houden met de omstandigheden. Een beeld dat je toch eigenlijk onaanvaardbaar vindt. In strijd met hoe we Hem hebben leren kennen uit het geheel van de evangeliën.

Een moeilijke tekst. Een tekst die vragen geeft. Hoe kom je eruit? Ja, kom je er wel uit?

Wel, een bekende regel of norm voor verantwoorde uitleg van de Schrift is: Schrift met Schrift vergelijken. De beste uitlegster van de Schrift is immers de Schrift zelf. Concreet betekent dat met het oog op deze tekst dat we vragen: komt het in de Schrift vaker voor dat een ander gebod gesteld wordt boven de verplichting om goede zorg te besteden aan een overledene? Zelfs als het daarbij gaat om de allernaaste familie zoals vader of moeder, broer of zuster?

Welnu, dat blijkt inderdaad vaker voor te komen. We lezen daarover in Numeri 6:6 en 7.

De nazireeër

Nadat in de voorgaande verzen gezegd is dat een nazireeër af moet blijven van de vrucht van de wijnstok en dat hij zijn hoofdhaar moet laten groeien, lezen we in de verzen 6 en 7 van

Numeri 6 in de NBV: 'En zolang hij aan de HEER gewijd is, mag hij niet in de buurt van een dode komen. Zelfs als zijn vader of moeder of zijn broer of zuster sterft, mag hij zich niet verontreinigen door bij hen te komen, want op zijn hoofd draagt hij het teken dat hij aan God gewijd is.'

De nazireeër heeft een voorbeeldfunctie binnen het volk van het verbond. Hij moet het volk laten zien hoe het eigenlijk zou moeten leven in de dienst van de HERE. Hij is aan God gewijd, staat hier. Daarom moet hij elk contact met een dode vermijden. De dood past immers van geen kanten bij de volmaakte dienst van de HERE. Daarom moet, zelfs als één van je naaste verwanten sterft, alle contact met de overledene vermeden worden.

Wat ligt daar een geweldige belofte in voor het volk van God!

Deze: als het ooit zover komt dat dat volk de HERE weer volmaakt gaat dienen, zal het met de dood gedaan zijn. Als ooit de paradijssituatie terugkomt, zal men geen dood meer kennen. Ja, en het nazireeërschap draagt de belofte in zich dat dit geen mooie droom blijft. Nee, de paradijssituatie zal ooit terugkomen. Want de nazireeër die zich ver houdt van dood en graf, preekt: in het koninkrijk van God is geen plaats voor de dood.

Het karakter van Christus' werk

In deze preek van de nazireeër ligt het antwoord besloten op de vraag waarom die discipel van de Heiland niet naar de begrafenis van zijn vader mag.

Immers, waar is de Here Jezus Christus mee bezig? Hoe kun je zijn werk van dit moment typeren? Welnu, Hij preekt in woord en daad het evangelie van het koninkrijk. Dat is het evangelie van zijn eigen koninklijke heerschappij. Hij is daar vandaag mee bezig geweest in Kafarnaüm. En daar heeft Hij heel duidelijk laten zien, in al die genezingen die Hij verrichtte, dat Hij de strijd heeft aangebonden met de krachten van dood en verderf. Ja, en dat Hij die krachten ook áánkan! Op dit moment kan dat voor Kafarnaüm duidelijk zijn. Daarom moet Hij nu weer verder. Want die strijd moet doorgaan. Vannacht is het tijd om op het meer de storm die met de verdrinkingsdood bedreigt, bestraffend toe te spreken. En morgen om in het land van de Gadarenen twee levensgevaarlijke bezetenen te verlossen van al die krachten van het verderf die in hen huishouden. En om die levenvernietende machten te verwijzen naar waar ze horen. Naar een kudde onreine zwijnen.

In al deze activiteiten is de Heiland bezig de boodschap te brengen: nú gaat werkelijkheid worden wat in de eisen voor de nazireeër al werd beloofd: de dood wordt overwonnen, want Ik ben het offensief tegen de dood begonnen. En dan komt midden in dat offensief tegen de dood die discipel vragen: Here, het is zeker wel goed, dat ik nu even aandacht aan de dood ga besteden? Want mijn vader is gestorven. Daarom kan ik in uw offensief tegen de dood nu even niet verder mee. Want deze vijand vraagt nu mijn aandacht en mijn piëteitvolle zorg. Concreet betekent dit: Christus' overwinning op de dreigende dood op het meer vannacht en zijn overwinning op de krachten van de dood bij die twee bezetenen morgen niet meemaken, omdat de dood nu alle aandacht opeist. Het betekent: de dood een voordeel gunnen in het grote offensief waarmee de Heiland bezig is.

Hij is bezig om al zijn messiaanse energie in te zetten tegen de krachten van de dood. Bezig met de vervulling van wat in het nazireeërschap al werd beloofd: de terugkeer naar de toestand van het paradijs, waar de dood onbekend was. Welnu, dan is het toch van een discipel niet te veel gevraagd, dat hij tegenover de dood dezelfde houding aanneemt als de nazireeër aan moest nemen, namelijk: geen enkel contact ermee. Maar Christus volgen in zijn strijd. En zo met heel je leven de HERE dienen op de manier waarop dat op dit moment van je gevraagd wordt.

O, natuurlijk is dat verschrikkelijk moeilijk voor deze man. Het gaat nota bene om de begrafenis van zijn bloedeigen vader. Maar moeilijk was dat altijd al. Moeilijk was het natuurlijk ook voor een nazireeër in een soortgelijke situatie.

Ja, deze man zal nu moeten laten zien dat hij echt discipel van de Here Jezus Christus wil zijn. Maar dan zal hij ook echte troost krijgen vanwege de dood van zijn vader. Want dan beleeft hij vannacht het stillen van die dodelijke storm en morgen de overwinning op een heel stel boze geesten. Signalen zijn dat van het feit dat het eenmaal met de dood gedaan zal zijn. Straks, als Christus eraan toe is het herstelde paradijs open te stellen voor allen die Hij met zijn bloed heeft gekocht.

De zwaarte van het discipel-zijn

Discipel zijn van Jezus Christus – het is zwaar voor het vlees. Dat was het toen. Dat is het nu nog altijd. Het betekent immers: altijd bij Hem blijven en altijd naar Hem luisteren. Je altijd door Hem laten leiden. En hoe vaak ben je er niet haast van overtuigd: nu kan dat toch eigenlijk niet. Want ik kom er zwaar door in de problemen.

Altijd in elke situatie naar Hem luisteren? Ja, maar hoe wordt er dan door anderen tegen je aangekeken? Ze vinden je vast een grote dwaas. Want om nu naar Jezus te luisteren, daar is de situatie toch niet naar! Of ze vinden je een keiharde, een fanatiekeling. Wat zullen de mensen van deze man gezegd hebben, toen hij niet op de begrafenis van zijn vader verscheen, omdat hij zo nodig met Jezus mee moest? Dat is toch wel een schandaal! Hoe haalt hij het in zijn hoofd! Ja, discipel zijn betekent: delen in het onbegrip dat de Meester ten deel valt. Misschien lag deze man er bij zijn familie wel voorgoed uit.

Discipel zijn, het is altijd weer: je vlees kruisigen en de protesten het zwijgen opleggen. Allereerst het protest van je eigen hart. Want dat wil dit niet: gewoon gehoorzaam Christus volgen.

Eenvoudigweg. Wat Hij vraagt, is altijd duidelijk genoeg. Maar dat oude hart van ons maakt het maar al te graag ingewikkeld. Dan weten we er niet meer uit te komen. En dan krijgen we niet duidelijk wat de HERE precies van ons vraagt.

Neem bijvoorbeeld de tien geboden. Die zijn toch zo duidelijk als wat? Maar wat weven wij er vaak niet een problemen omheen, als die geboden van de HERE ons te na komen? Als ze moeite betekenen wanneer we ernaar luisteren? Ons isoleren? Het gevolg hebben dat we voor hard en liefdeloos worden uitgemaakt? Het verwijt krijgen: kun je dan helemaal geen begrip hebben voor de situatie? Iets wat nogal eens gelijkstaat aan: kun je dan helemaal geen begrip hebben voor de zonde?

Volg Mij, zegt de Heiland. Hem volgen betekent in deze wereld vaak een stuk lijden. Ja, en toch...! Toch maar discipel blijven! Volgen, achter Jezus Christus aan op de weg die Hij wijst. Een kruisbalk op je schouder, dat wel. Maar het is de enige weg naar het delen in zijn overwinning op alle machten van het verderf.

De dode begrafenisgangers

Nog een enkele opmerking over het slot van de tekst. De Heiland zegt: laat de doden hun doden begraven. Wat bedoelt Hij daarmee? Wie worden hier als doden getypeerd? Toch niet de familieleden en vrienden en kennissen die de zorg voor de – immers onontkoombare – begrafenis op zich zullen nemen?

Nee. Met de doden worden hier bedoeld de mensen die leven onder de heerschappij van de dood. Degenen die ten dode opgeschreven zijn en daar niets aan doen.

Maar kun je daar dan iets aan doen? Ja, dat kan zeer zeker.

Je doet daar namelijk iets aan als je Christus volgt. Dat betekent op dit moment overigens niet voor iedereen dat je aan boord van het schip moet gaan. Maar het betekent wel voor iedereen dat je het offensief van Christus tegen de krachten van de dood niet aan je aandacht laat ontsnappen. En dat je niet voorbijziet aan het werk van de Heiland, zoals Hij dat vandaag in Kafarnaüm heeft gedaan en waarin Hij zijn macht en zijn heerlijkheid heeft getoond. Als je daarop reageert met onverschilligheid en ongeloof, ben je nog in de macht van de dood. En dan moet je maar in het sterfhuis gaan zitten en op begrafenis gaan.

Deze uitspraak van de Heiland heeft dus niet speciaal betrekking op het sterven en de begrafenis van deze vader. Nee, ze geeft aan dat een discipel wel eventjes iets anders is dan een dode.

De doden in Kafarnaüm zijn al de mensen die vandaag voorbijlopen aan de strijd van Christus tegen de machten van de dood. Nou, die mensen moeten dan hun doden maar begraven! Want wat moeten ze anders? Ze hebben toch geen ander perspectief dan telkens maar weer een begrafenis? Waarbij ze dan moeten constateren: ach, het leven loopt uiteindelijk altijd stuk in de dood.

De doden zijn er ook vandaag nog. En zoals ze er onder Israël waren, zo kunnen ze er ook in de kerk zijn. Je kunt daar immers zitten zonder echt te luisteren. Daar zitten zonder de gehoorzaamheid aan Christus te willen. Wie daar zo zit, hoort bij de doden. Bij de begrafenisgangers. Bij de mensen zonder perspectief en zonder toekomst.

Zo niet de echte discipel. Hij volgt Christus en luistert naar Hem. Dat is vaak moeilijk. Dat doet vaak pijn. Maar Christus zegt: Wie echt naar Mij luistert en Mij zo volgt, is meer dan overwinnaar en heeft geweldige perspectieven. En laten we dus maar geloven: Christus heeft altijd het laatste woord. Als satan en dood allang voor eeuwig zwijgen, zegent Hij tot in eeuwigheid al degenen die Hem zijn gevolgd.